

Edizzjoni Provviżorja

KONKLUŻJONIJET TAL-AVUKAT ĠENERALI

SZPUNAR

ippreżentati fis-7 ta' Marzu 2019 (1)

Kawża C-145/18

Regards Photographiques SARL

vs

Ministre de l'Action et des Comptes publics

(talba għal deċiżjoni preliminari mressqa mill-Conseil d'État (il-Kunsill tal-Istat, Franza))

“Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur miżjud – Skemi speċjali – Xogħlijiet tal-arti – Rata mnaqqsa ta' VAT – Ritratti meħudin mill-artist, stampati minnu jew ta't is-sorveljanza tiegħu, iffirmati u nnumerati bil-limitazzjoni ta' 30 kopja”

Introduzzjoni

1. Il-fotografija hija fenomenu diffiċli biex jiġi ddefinit. In-natura tagħha li “tirrifletti r-realtà”, il-faċilità apparenti biex titwettagħ, id-demokratizzazzjoni dejjem tikber (fil-preżent, kważi kulquadd għandu kamera, anki jekk fit-telefon ċellulari tiegħu), tqajjem qerri dubji għal dak li jikkonferma n-natura artistika tagħha. Id-dibattitu fuq il-punt dwar jekk u, jekk ikun il-każ, ta't liema kundizzjonijiet, il-fotografija hijiex arti huwa wkoll qadim daqs kemm ilha l-fotografija stess (2). Tali dibattitu huwa, sewwasew, leqgħim bejn il-filosfi u teoristi tal-arti. Min-naħa l-oħra, it-tassazzjoni ta' tranżazzjonijiet kummerċjali għandha bilfors tkun ibbażata fuq kriterji qari u oġġettivi li joħorru mil-leqgħim, anki meta dawn it-tranżazzjonijiet jirrigwardaw oġġetti kklassifikati bħala “xogħlijiet tal-arti”. Id-dibattitu ma jistax jiġi deċiż la mill-awtoritajiet fiskali, la mill-qrati nazzjonali u lanqas mill-Qorti tal-Ġustizzja stess. F'dawn il-konklużjonijiet, ser nesponi r-raġunijiet li għalihom kull tentattiv f'dan is-sens, bħal dak li jsir fil-kuntest tal-prassi amministrattiva Franċiża, mhux biss ma jistax jilgħaq l-għan tiegħu, jiġifieri li jippermetti li ssir distinzjoni bejn dik li hija arti u dik li ma hijiex, iḡda jwassal neċessarjament għal ksur ta' qerterezza legali, tan-newtralità fiskali u tal-kompetizzjoni.

Il-kuntest ġuridiku

Id-dritt tal-Unjoni

2. Skont l-Artikolu 103 tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112, tat-28 ta' Novembru 2006, dwar is-

sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur miżjud (3) :

“1. L-Istati Membri jistgħu jipprovdu li r-rata mnaqqsa, jew waħda mir-rati mnaqqsa, li huma japplikaw skond l-Artikoli 98 u 99 għandha tapplika wkoll għall-importazzjonijiet ta' xogħlijiet ta' l-arti, oġġetti tal-kollezzjoni u antikitajiet, kif definiti fil-punti (2), (3) u (4) ta' l-Artikolu 311(1).

2. Jekk l-Istati Membri jagħmlu użu mill-għala skont il-paragrafu 1, dawn jistgħu japplikaw ukoll ir-rata mnaqqsa għat-transazzjonijiet li jsejtin:

a) il-provvista ta' xogħlijiet ta' l-arti, magħmula mill-kreatur tagħom jew is-suqessuri tiegħu fit-titolu;

[...]

3. L-Artikolu 311 ta' din id-direttiva jipprovdi:

“1. Għall-finijiet ta' dan il-Kapitolu, u mingħajr preżudizzju għal dispożizzjonijiet oħra tal-Komunità, id-definizzjonijiet li jsejtin għandhom japplikaw:

[...]

2) 'xogħlijiet ta' l-arti' tfisser il-merkanzija elenkata fl-Anness IX il-Parti A;

[...]

2. L-Istati Membri jistgħu ma jikkunsidrawx bħala xogħlijiet ta' l-arti l-merkanzija elenkata fil-punti (5), (6) jew (7) ta' l-Anness IX, il-Parti A.

[...]

4. Il-punt 7 tal-Parti A “Xogħlijiet ta' l-arti” tal-Anness IX tal-imsemmija direttiva huwa fformulat kif sej:

“ritratti meħda mill-artist, stampati minnu jew taħt is-sorveljanza tiegħu, iffirmati u nnumerati u bil-limitazzjoni ta' 30 kopja, id-daqsijiet u montaturi kollha inklużi.”

Id-dritt Franżiż

5. L-Artikolu 278 *septies* tal-code général des impôts (il-Kodiċi ġenerali tat-Taxxi, iktar 'il quddiem il-“K?T”), fil-verżjoni tiegħu applikabbli sal-31 ta' Diċembru 2011, kien jipprovdi:

“It-taxxa fuq il-valur miżjud hija ta' 5.5 % [(4)]:

[...]

2. Fuq il-provvista ta' xogħlijiet tal-arti, magħmula mill-awtur tagħom jew l-aventi kawża tiegħu fit-titolu;

[...]

6. Skont il-punt 7 tal-Artikolu 98A tal-Anness II tal-K?T, jitqiesu bħala xogħlijiet tal-arti dawk ir-“ritratti meħda mill-artist, stampati minnu jew taħt is-sorveljanza tiegħu, iffirmati u nnumerati u bil-limitazzjoni ta' tletin kopja, id-daqsijiet u montaturi kollha inklużi”.

7. L-istruttorja tal-25 ta' Jannarju 2003, kif applikabbli fil-mument tal-fatti (iktar 'il quddiem l-

“istruttoria tal-25 ta' Junju 2003”), għamlet il-preżentazzjonijiet li jgħin fuq il-kundizzjonijiet għall-applikazzjoni tar-rata mnaqqsa tal-VAT għal dak li jikkonferma r-ritratti artisti?i:

“[...]

I. Kriterji għar-ritratti artisti?i:

1. Ir-ritratti li jistgħu jittqiesu b'ala xogħlijiet tal-arti li jistgħu jibbenefikaw mir-rata mnaqqsa tal-VAT huma dawk biss li jixhdu intenzjoni għara ta' kreattività min-na?a tal-awtur tagħhom.

Dan ikun il-każ meta l-fotografu, minnabba l-għażla tat-tema, il-kundizzjonijiet tal-qolqien tax-xena, il-partikolaritajiet tal-mod kif jittie?ed ir-ritratt jew kull karatteristika oħra ta' xogħlu li hija marbuta b'mod partikolari mal-kwalità tal-għażla tal-immaġni, tal-kompożizzjoni, tal-espożizzjoni, tad-dawl, tal-kuntrasti, tal-kuluri u tal-ipproċettar, tal-logħob bid-dawl u tal-volumi, tal-għażla tal-mira u tal-film jew mal-kundizzjonijiet partikolari tal-iżvilupp tan-negattiva, iwettaq xogħol li jisboq is-sempli?i f'fissar mekkaniku ta' rikordju ta' avveniment, ta' vjaġġ jew ta' persuna?i u li għaldaqstant huwa ta' interess għall-pubbliku kollu.

II. Il-Kundizzjonijiet għall-applikazzjoni

1. Mill-artikolu preżedenti jirriżulta li r-ritratti tal-identità, ir-ritratti tal-iskola, kif ukoll ir-ritratti ta' gruppi huma esklużi mill-benefiċċju tar-rata mnaqqsa.

2. Ir-ritratti li l-interess fihom jiddependi qabelxejn mill-kwalità tal-persuna jew min-natura tal-oġġett irrappreżentat fir-ritratt ma jittqisux, b'mod ġenerali, b'ala ritratti artisti?i. Dan huwa l-każ, pereżempju, tar-ritratti li juru avvenimenti tal-familja jew reliġjużi (żewġijiet, tqarbin, e??.).

3. Dan premess, għar-ritratti minn kull tip, barra minn dawk imsemmija fil-parti II-1, l-intenzjoni kreattiva tal-awtur li tirriżulta mill-kriterji elenkati di?à u min-natura tal-interess għall-pubbliku kollu jistgħu jkunu kkorroborati mill-indizji li jgħin.

a) Il-fotografu jiżustifika l-eżibizzjoni tax-xogħlijiet tiegħu f'istituzzjonijiet kulturali (reġjonali, nazzjonali jew internazzjonali), fil-mużewijiet (mużewijiet, eżibizzjonijiet temporanji jew permanenti) jew kummerċjali (fier, swali jew galleriji, e??.), jew inkella l-preżentazzjoni tagħhom f'pubblikazzjonijiet speċjalizzati.

[...]

b) L-użu ta' materjali speċifi?i kemm f'termini tal-mod kif jittie?ed ir-ritratt kif ukoll tal-iżvilupp tiegħu.

[...]”

Il-fatti, il-proċedura u d-domandi preliminari

8. Il-kumpannija Regards Photographiques SARL għandha b'ala attività t-te?id u l-bejgħ tar-ritratti.

9. Wara verifika tal-kontabbiltà, l-awtorità fiskali (Franza) ikkontestat ir-rata mnaqqsa ta' VAT li din il-kumpannija kienet applikat għall-kunsinna ta' żerti ritratti, jiżifieri ritratti tal-persuna u ritratti ta'żewġijiet. Filwaqt li sostniet li dawn ir-ritratti kellhom ikunu sużżetti għar-rata normali ta' VAT, l-awtorità fiskali talbet mingħand il-kumpannija Regards Photographiques arretrati ta' VAT għall-perijodu bejn l-1 ta' Frar 2009 u l-31 ta' Jannar 2012.

10. Ir-rikors ippre?entat mill-kumpannija Regards Photographiques kontra dawn l-arretrati ta' VAT ?ie mi??ud kemm mit-tribunal administratif d'Orléans (il-Qorti Amministrattiva ta' Orléans, Franza) kif ukoll mill-cour administrative d'appel de Nantes (il-Qorti Amministrattiva tal-Appell ta' Nantes, Franza). Il-kumpannija Regards Photographiques appellat fuq punti ta' li?i kontra dik is-sentenza quddiem il-qorti tar-rinviju.

11. F'dawn i?-?irkustanzi, il-Conseil d'État (il-Kunsill tal-Istat, Franza) idde?ieda li jissospendi l-pro?eduri quddiemu u li jag?mel lill-Qorti tal-?ustizzja d-domandi preliminari segwenti:

“1) Id-dispo?izzjonijiet tal-Artikoli 103 u 311 tad-Direttiva [2006/112] kif ukoll tal-punt 7 tal-Parti A tal-Anness IX tag?ha g?andhom ji?u interpretati fis-sens li dawn je?i?u biss li r-ritratti jittie?du mill-artist tag?hom, ji?u stampati minnu jew ta?t is-sorveljanza tieg?u, ji?u ffirmati u nnumerati u sa massimu ta' 30 kopja, bid-daqsijiet u montaturi kollha inklu?i, sabiex ikunu jistg?u jibbenefikaw mir-rata mnaqqsa ta' [VAT]?

2) Fil-ka? fejn ting?ata risposta fil-po?ittiv g?all-ewwel domanda, l-Istati Membri jistg?u madankollu jeskludi mill-benefi??ju tar-rata mnaqqsa [ta' VAT] ir-ritratti li, barra minn hekk, ma humiex ta' natura artistika?

3) Fil-ka? fejn ting?ata risposta fin-negattiv g?all-ewwel domanda, ir-ritratti g?andhom jissodisfaw liema kundizzjonijiet o?ra sabiex ikunu jistg?u jibbenefikaw mir-rata mnaqqsa ta' [VAT]? B'mod partikolari, dawn ir-ritratti g?andhom ikunu ta' natura artistika?

4) Dawn il-kundizzjonijiet g?andhom ji?u interpretati b'mod uniformi fi ?dan l-Unjoni Ewropea, jew inkella dawn jirreferu g?ad-dritt ta' kull Stat Membru, b'mod partikolari dak li jirrigwarda l-qasam tal-proprietà intellettwali?”

12. It-talba g?al de?i?joni preliminari waslet quddiem il-Qorti tal-?ustizzja fit-23 ta' Frar 2018. L-osservazzjonijiet bil-miktub ?ew ippre?entati mill-kumpannija Regards Photographiques, mill-Gvern Fran?i? kif ukoll mill-Kummissjoni Ewropea. L-istess partijiet ikkon?ernati ?ew irrappre?entati fis-seduta li n?ammet fil-21 ta' Novembru 2018.

Anali?i

13. Il-qorti tar-rinviju tag?mel lill-Qorti tal-?ustizzja erba' domandi preliminari. Fost dawn id-domandi, l-ewwel wa?da hija dik li g?andha natura fundamentali, u t-tlieta l-o?ra huma ta' natura pjuttost komplementari. G?aldaqstant ser nibda l-anali?i tieg?i fuq din l-ewwel domanda.

L-ewwel domanda preliminari

14. L-ewwel domanda preliminari tikkon?erna l-interpretazzjoni tal-punt 7 tal-Parti A tal-Anness IX tad-Direttiva 2006/112. Biex infakkar, din id-dispo?izzjoni tippre?i?a l-kundizzjonijiet li r-ritratti g?andhom jissodisfaw biex ikunu jistg?u ji?u kklassifikati b?ala “xog?lijiet tal-arti” u biex jibbenefikaw, b'mod partikolari, mir-rata mnaqqsa ta' VAT skont l-Artikolu 103(2)(a) ta' din id-direttiva. Dawn il-kundizzjonijiet huma li l-imsemmija ritratti g?andhom ikunu ttie?du mill-artist, stampati minnu jew ta?t is-sorveljanza tieg?u, iffirmati u nnumerati u bil-limitazzjoni ta' 30 kopja.

15. L-ostakolu f'din il-kaw?a jidher li qieg?ed fil-kelma “artist”. Fil-fatt, il-prassi tal-awtoritajiet fiskali Fran?i?, ikkodifikata fid-dispo?izzjonijiet i??itati iktar 'il fuq tal-istruttorja tal-25 ta' ?unju 2003, tislet minn din il-kelma ?ustifikazzjoni biex tistabbilixxi rekwi?iti addizzjonali g?al dak li jikkon?erna n-natura “artistika” tar-ritratti li jistg?u jibbenefikaw mir-rata mnaqqsa tal-VAT. Din il-po?izzjoni hija mi?bura perfettament fil-qosor mill-Gvern Fran?i? fl-osservazzjonijiet tieg?u, li skonhom, biex ritratt ikun ikklassifikat b?ala “xog?ol tal-arti” fis-sens tal-punt 7 tal-Parti A tal-

Anness IX tad-Direttiva 2006/112, je?tie? mhux biss li “l-kundizzjonijiet materjali previsti [fl-imsemmija dispo?izzjoni] [jkunu] sodisfatti”, i?da wkoll li, “ir-ritratt [ikun] ?olqien artistiku tal-awtur li jirrifletti l-personalit  ta’ dan tal-a??ar u li jkun jista’ jippre?enta interess g?all-pubbliku kollu”. Din it-tieni kundizzjoni to?ro?, skont il-Gvern Fran?i?, mill-fatt li, skont il-punt 7 tal-Parti A tal-Anness IX tad-Direttiva 2006/112, ritratt irid ikun “me?ud minn artist”.

16. Irrid nammetti mill-ewwel li jien ninterpreta d-dispo?izzjoni msemmija b’mod g?alkollox differenti.

17. L-interpretazzjoni sostnuta mill-Gvern Fran?i? di?  tissarraf, fil-fehma tieg?i, f’sempli?i anali?i grammatikali tad-dispo?izzjoni inkwistjoni. Fil-fatt, skont dak il-Gvern, l-imsemmija dispo?izzjoni te?i?i li r-ritratt irid ikun ittie?ed “minn artist”, mentri l-formulazzjoni e?atta tag?ha tirreferi g?al ritratt me?ud “mill-artist”. L-anali?i tal-Gvern Fran?i? hija bba?ata g?aldaqstant fuq formulazzjoni differenti tad-dispo?izzjoni inkwistjoni, u tpin?iha, b’dan il-mod, b?allikieku tg?id dak li fil-fatt ma tg?idx.

18. L-u?u tal-artiklu definit “l-” fid-dispo?izzjoni inkwistjoni ma huwiex bla skop u jirrifletti t-tifsira mixtieqa mil-le?i?latur tal-Unjoni. Jekk dan ji?i ssostitwit bl-artiklu indefinit, dan iwassal biex ibiddel din it-tifsira, u ji?natura g?aldaqstant ir-rieda tal-imsemmi le?i?latur. Barra minn hekk, g?andu ji?i nnutat li l-artiklu definit jintu?a wkoll f’ver?jonijiet lingwisti?i o?ra tal-punt 7 tal-Parti A tal-Anness IX tad-Direttiva 2006/112, stabbiliti fil-lingwi li jag?rfu l-kategorija grammatikali tal-artikli (5). L-argument tal-Gvern Fran?i? jista’ jkun a??ettat iktar fa?ilment fid-dawl biss tal-ver?jonijiet lingwisti?i li, b?al-lingwa Pollakka, ma tag?rafx l-artikli definiti u indefiniti. Fil-fatt, f’dawn il-lingwi, l-u?u tal-kelma wa?da “artist” jista’, fuq livell purament grammatikali, iwassal g?al konfu?joni. Madankollu, ir-rekwi?it li jirrigwarda t-te?id inkunsiderazzjoni, g?all-finijiet tal-interpretazzjoni ta’ dispo?izzjoni tad-dritt tal-Unjoni, tal-kontenut tag?ha fid-diversi ver?jonijiet lingwisti?i jippermetti li titne??a kull konfu?joni possibbli.

19. Il-kelma “artist”, ippre?eduta b’artiklu definit fil-lingwi li jag?rfu din il-forma grammatikali, tinsab f’kull punt tal-Parti A tal-Anness IX tad-Direttiva 2006/112. G?aldaqstant, barra mir-ritratti, jitqiesu b?ala xog?lijiet tal-arti l-istampi, e??. “mag?mula kollha kemm huma bl-idejn mill-artist”, l-in?i?jonijiet e??. “ma?duma kollha kemm huma bl-idejn mill-artist”, l-iskulturi “ma?duma kollha kemm huma mill-artist”, tapizzeriji u tessuti tal-?ajt “mag?mula bl-idejn minn disinji ori?inali pprovduti minn artisti”, bi??iet individwali ta’ ?eramika “mag?mula kollha kemm huma mill-artist”, kif ukoll enemel fuq ramm, “li jkollhom il-firma ta’ l-artist jew ta’ l-istudju”.

20. Dawn id-dispo?izzjonijiet jippre?i?aw il-fa?ijiet tat-twettiq tax-xog?ol li g?andhom jitwettqu minn dak li jitqies li huwa l-awtur. Peress li x-xog?lijiet inkwistjoni huma kklassifikati, g?all-finijiet tal-applikazzjoni tas-sistema tal-VAT, b?ala “xog?lijiet tal-arti”, l-awturi tag?hom huma kklassifikati, fil-formulazzjoni adottata, b?ala “artisti”. G?aldaqstant huwa l-fatt li wie?ed ikun l-awtur ta’ xog?ol li jappartjeni lil wa?da mill-kategoriji elenkati fil-Parti A tal-Anness IX tad-Direttiva 2006/112 li jag?ti l-kwalit  ta’ “artist” fis-sens ta’ dan l-anness, u mhux bil-kontra. Il-pre?i?azzjoni li tirrigwarda t-twettiq personali tax-xog?ol g?andha b?ala g?an uniku li teskludi mill-benefi??ju tal-applikazzjoni diversi skemi li jidderogaw mis-sistema tal-VAT (6) ix-xog?lijiet tal-massa li ji?u prodotti b’mod industrijali kif ukoll is-sempli?i kopji jew ir-riproduzzjonijiet mhux imwettqa personalment mill-awtur.

21. Min-na? a l-o?ra, b'kuntrast ma' dak li jirri?ulta mill-interpretazzjoni sostnuta mill-Gvern Fran?i?, dawn id-dispo?izzjonijiet ma g?andhomx l-g?an li jistabbilixxu differenza bejn, minn na?a, il-pitturi, l-iskulturi, l-in?i?jonijiet, e??. Imwettqa minn persuni li, f'g?ajnejn l-awtorità fiskali g?andhom il-kwalità ta' artist u, min-na? a l-o?ra, daw k imwettqa minn persuni li ma g?andhomx din il-kwalità. Barra minn hekk, il-Gvern Fran?i? afferma waqt is-seduta, bi twe?iba g?al mistoqsija mill-Qorti tal-?ustizzja, li dan ir-rekwi?it supplimentari li jirrigwarda n-“natura artistika” japplika biss, fil-prassi amministrattiva Fran?i?a, g?al kategorija wa?da ta' xog?lijiet tal-arti, ji?ifieri r-ritratti.

22. Issa, ma nara ebda ra?uni li ti?ustifika li din il-kategorija ti?i ttrattata b'mod differenti minn o?rajn.

23. Il-punt 7 tal-Parti A tal-Anness IX tad-Direttiva 2006/112 jippre?i? a r-rekwi?iti li ritratt g?andu jissodisfa biex ikun ikklassifikat b?ala “xog?ol tal-arti” fis-sens ta' din id-dispo?izzjoni. Dawn ir-rekwi?iti jikkon?entraw prin?ipalment ?ew? fa?ijiet ma??uri g?all-?olqien tar-ritratt: il-mod kif jittie?ed ir-ritratt u l-istampar fuq karta jew fuq mezz materjali ie?or. Il-mod kif jittie?ed ir-ritratt, li jinvolve l-g?a?la tas-su??ett tar-ritratt u l-issettjar tal-apparat kif ukoll il-produzzjoni tal-imma?ni fuq il-wi?? fotosensittiv (spiss film tal-fidda jew senser elettroniku), g?andhom isiru mill-awtur tar-ritratt. Il-fa?i sussegwenti hija l-istampar, kelma li biha wie?ed g?andu jifhem, fit-teknolo?ija analo?ika, l-i?vilupp tal-film u l-istampar fil-veru sens tal-kelma, ji?ifieri t-twettiq ta' prova tal-karti jew ukoll, fit-teknolo?ija di?itali, l-irtokk di?itali u l-istampar fuq karta jew fuq mezz ie?or. Din il-fa?i g?andha ssir jew mill-awtur stess tar-ritratt, jew ta?t is-sorveljanza tieg?u. Il-fatt li l-istampar ji?i fdat lil spe?jalist huwa prassi komuni fil-fotografija tal-awtur, fejn il-fotografu j?omm madankollu l-kontroll s?i? tal-effett finali, ji?ifieri tal-imma?ni li tirri?ulta fuq il-karta jew fuq kull mezz materjali ie?or. Ir-ritratt g?andu mbag?ad ji?i ffirmat mill-awtur, fejn in-numru tal-kopji (provi fuq il-karti jew mezz ie?or) ikun limitat g?al 30.

24. Dawn ir-rekwi?iti jippermettu li ssir distinzjoni bejn ir-ritratti li jistg?u ji?u kklassifikati b?ala “xog?lijiet tal-arti” u l-produzzjoni fotografika tal-massa li fil-ka? tag?ha, jekk ikunu stampati fuq karta jew fuq xi mezz ie?or (7), dan spiss ikun fdat, kompletament jew parzjalment, lil-laboratorji spe?jalizzati, ming?ajr ma l-fotografu jkollu kontroll fuq l-effett finali.

25. Min-na? a l-o?ra, ma jirri?ulta ebda rekwi?it mid-dispo?izzjoni tal-punt 7 tal-Parti A tal-Anness IX tad-Direttiva 2006/112, kemm g?al dak li jikkon?erna s-su??ett me?tie? jew esklu? mir-ritratt, il-livell artistiku tieg?u, jew ukoll il-kwalità tal-awtur tieg?u. Kull ritratt li jsir fil-kundizzjonijiet stabbiliti f'din id-dispo?izzjoni u li jinbieg? fi?-?irkustanzi li jinvolve l-intaxxar tal-VAT (8) jitqies li jikkostitwixxi “xog?ol tal-arti” fis-sens tal-imsemmija dispo?izzjoni. Bl-istess mod, kull persuna li tkun g?amlet tali ritratt hija kklassifikata b?ala “artist” fis-sens ta' din l-istess dispo?izzjoni.

26. Il-kelma “artist” li tinsab fil-Parti A tal-Anness IX tad-Direttiva 2006/112, tissodisfa rwol supplimentari fil-kuntest tal-applikazzjoni tar-rata mnaqqsa g?all-provvista ta' xog?lijiet tal-arti. Fil-fatt, skont l-Artikolu 103(2)(a) tad-Direttiva 2006/112, din ir-rata tapplika biss g?all-provvisti mag?mula mill-awturi ta' dawn ix-xog?lijiet tal-arti jew l-aventi kaw?a tag?hom. Id-Direttiva 2006/112 ma tiddefinixxi il-kun?ett ta' “awtur” ta' xog?ol tal-arti, i?da jidhirli li huwa iktar minn ?ar li dan jista' jkun biss “l-artist” li jissemma fil-Parti A tal-Anness IX tad-Direttiva 2006/112. G?aldaqstant, it-te?i mressqa mill-Gvern Fran?i? fl-osservazzjonijiet bil-miktub tieg?u, li skontu l-kun?ett ta' “awtur” fl-Artikolu 103(2)(a) tad-Direttiva 2006/112 u dak ta' “artist” u?at fil-Parti A tal-Anness IX ta' din id-direttiva huma distinti, hija fil-fehma tieg?i infondata, peress li l-lo?ika tal-le?i?lazzjoni tar-rata mnaqqsa applikabbli g?ax-xog?lijiet tal-arti hija bba?ata pre?i?ament fuq l-identità tal-persuna li tag?mel il-provvista, ji?ifieri l-awtur fis-sens tal-Artikolu 103(2)(a), u l-awtur tax-xog?ol tal-arti inkwistjoni (l-artist fis-sens tal-Parti A tal-Anness IX).

27. L-u?u tal-kelma “artist” fil-punt 7 tal-Parti A tal-Anness IX tad-Direttiva 2006/12 ma

ji?ustifikax g?aldaqstant, b'kuntrast g?al dak li jafferma l-Gvern Fran?i? insostenn tal-prassi amministrattiva ta' dan l-Istat Membru, ir-rifjut tal-kwalità ta' "xog?ol tal-arti", fis-sens ta' din id-dispo?izzjoni, lil ?erti ritratti min?abba t-tematika tag?hom, il-livell artistiku tag?hom jew il-kwalità tal-awtur tag?hom.

28. G?aldaqstant, nipproponi li ting?ata risposta lill-ewwel domanda preliminari li l-Artikolu 103(2)(a) tad-Direttiva 2006/112, moqri flimkien mal-punt 7 tal-Parti A tal-Anness IX ta' din id-direttiva, g?andu ji?i interpretat fis-sens li jimponi biss li r-ritratti jittie?du mill-awtur, stampati minnu jew ta?t is-sorveljanza tieg?u, iffirmati u nnumerati bil-limitazzjoni ta' 30 kopja, id-daqsijiet u montaturi kollha inklu?i, biex ikunu jistg?u jibbenefikaw mir-rata mnaqgsa tal-VAT.

It-tieni domanda preliminari

29. Permezz tat-tieni domanda preliminari tag?ha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk, minkejja l-fatt li l-punt 7 tal-Parti A tal-Anness IX tad-Direttiva 2006/112 ma jipprevedix tali rekwi?it, l-Istati Membri humiex liberi li jissu?ettaw l-applikazzjoni tar-rata mnaqgsa ta' VAT g?ar-ritratti g?all-kundizzjoni li dawk ir-ritratti jrid ikollhom natura artistika, kwalifika li ti?i ddefinita mil-le?i?lazzjoni jew mill-prassi amministrattiva tal-Istati Membri. Fi kliem ie?or, din id-domanda tirrigwarda l-punt dwar jekk il-punt 7 tal-Parti A tal-Anness IX tad-Direttiva 2006/112 jipprekludix prassi ta' Stat Membru b?alma hija dik li tinsab ikkodifikata mill-istruttorja tal-25 ta' ?unju 2003.

30. F'dan ir-rigward, il-Kummissjoni tfakkar ?ustament li l-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet ripetutament li l-Istati Membri g?andhom il-possibbiltà li japplikaw rata mnaqgsa ta' VAT g?al aspetti konkreti u spe?ifi?i ta' wa?da mill-kategoriji ta' provvisti li g?alilhom g?andhom il-fakultà li japplikaw tali rata (applikazzjoni selettiva), bil-kundizzjoni li jag?mlu dan filwaqt li josservaw il-prin?ipju ta' newtralità fiskali (9). G?aldaqstant, il-Qorti tal-?ustizzja a??ettat l-applikazzjoni ta' rata ta' taxxa differenti g?ad-distribuzzjoni tal-ener?ija fil-kuntest ta' abbonament u g?al dik barra mill-abbonament (10), g?all-provvisti ta' konnessjoni man-netwerks tad-distribuzzjoni tal-ilma u g?all-provvisti l-o?ra tad-distribuzzjoni tal-ilma (11), g?all-provvisti ta' trasport ta' kadavri u g?all-provvisti l-o?ra tal-impri?i funebri (12), kif ukoll, b'ri?erva g?al verifiki ulterjuri mill-qrati nazzjonali, g?all-provvisti ta' trasport bit-taxi u g?all-provvisti ta' trasport b'vettura bix-xufier (13), g?all-kotba ppubblikati fuq il-karta u g?all-kotba fuq mezzi o?ra (14) jew ukoll g?all-ikel tal-g?a?ina u g?all-kejkijiet friski skont id-data ta' skadenza tag?hom (15).

31. Jien naqbel mal-fehma tal-Kummissjoni li skontha, din il-?urisprudenza tista' ti?i trasposta g?all-applikazzjoni tar-rata mnaqgsa skont l-Artikolu 103(2)(a) tad-Direttiva 2006/112.

32. Madankollu, jidhirli li l-prassi amministrattiva Fran?i?a li tikkon?erna l-applikazzjoni tar-rata mnaqgsa g?ar-ritratti, kif ikkodifikata mill-istruttorja tal-25 ta' ?unju 2013, ma g?andhiex b?ala g?an l-applikazzjoni selettiva ta' din ir-rata, fis-sens tal-?urisprudenza ??itata f'dawn il-konkluzjonijiet, i?da li ji?u stabbiliti kriterji addizzjonali li jippermettu li ssir distinzjoni bejn ir-ritratti li g?andhom natura artistika u dawk li ma g?andhomx. Din il-konstatazzjoni hija kkonfermata kemm mill-formulazzjoni tat-tieni domanda preliminari kif ukoll mill-osservazzjonijiet tal-Gvern Fran?i?.

33. G?aldaqstant, il-parti l tal-istruttorja tal-25 ta' ?unju 2003, bit-titolu "Kriterji tal-fotografija artistika", tipprova tistabbilixxi definizzjoni astratta tal-fotografija artistika, billi tistrie? b'mod partikolari fuq il-kriterji tal-intenzjoni kreattiva manifesta tal-awtur u tal-interess g?all-pubbliku kollu. Issa, g?andu ji?i kkonstatat li dawn il-kriterji huma ambigwi u su?ettivi ?afna. Dawn la ji?guraw l-osservanza ta?-?ertezza legali, peress li j?allu mar?ni ta' diskrezzjoni Prattikament indefinita lill-awtorità fiskali, u lanqas dik tan-newtralità fiskali, peress li ?ew? ritratti o??ettivament identi?i jistg?u jkunu su?etti g?at-taxxa b'mod differenti skont jekk jippre?entawx jew le, mill-perspettiva tal-awtorità fiskali, intenzjoni kreattiva manifesta u interess g?all-pubbliku kollu.

34. Il-parti II tal-istrutturja tal-25 ta' l-unju 2003 tidher li ttaffi din l-ambigwità, billi tagħmel preżiżazzjonijiet li jirrigwardaw il-klassifikazzjoni li għandha tingħata lil tipi differenti ta' ritratti. Ir-riżultat, madankollu, huwa terz ta' inqas konvinġenti.

35. Qabelxejn, il-punt II.1 tal-istrutturja tal-25 ta' l-unju 2003 jeskludi għaldaqstant ir-ritratti tal-identità, ir-ritratti tal-iskola, kif ukoll ir-ritratti tal-gruppi. Għalkemm il-kategorija tar-ritratti tal-identità hija pjuttost fażli li tiżi ddefinita, mhux l-istess jista' jingħad għa?ew? kategoriji l-oħra (16). Barra minn hekk, il-mod li bih din l-esklużjoni ta'dem mal-kriterji stabbiliti fil-parti I tal-istrutturja inkwistjoni ma huwiex żar. B'mod partikolari, ir-ritratt tal-grupp huwa, mill-bidu ta' l-oħmien, sużżett artistiku par excellence (17), fejn ir-ritratt tal-grupp jista' għaldaqstant jixhed tajjeb ta'afna l-intenzjoni kreattiva manifesta tal-awtur tiegħu u jippreżenta interess għall-pubbliku kollu.

36. Sussegwentement, il-punt II.2 tal-istrutturja tal-25 ta' l-unju 2003 jeskludi, i?da unikament "b'mod ġenerali", ir-ritratti li l-interess tagħhom jiddependi prinċipalment fuq il-kwalità tas-sużżett iffotografat. Hawnhekk jissemmew, i?da biss b?ala eżempju, ir-ritratti li juru l-avvenimenti tal-familja, b?alma huma t-tqarbin. Il-fatt li ji?i stabbilit l-interess li ritratt jirrappreżenta jidher alla mill-?did, għaldaqstant, għall-evalwazzjoni tal-awtorità fiskali.

37. Madankollu, skont il-punt II.3 tal-istrutturja tal-25 ta' l-unju 2003, in-natura artistika ta' ritratt tista' tkun murija (i?da, preżumibbilment, mingħajr ma tkun tista' tintwera b'mod definittiv) mill-fatt, għall-fotografu, li jesponi x-xogħlijiet tiegħu fl-istituzzjonijiet kulturali, tal-mużewijiet jew kummerċjali jew li jippubblikahom, kif ukoll mill-użu ta' materjal speċifiku.

38. Għal dak li jikkonferma l-kriterju tal-espożizzjoni jew tal-pubblikazzjoni tax-xogħlijiet tal-fotografu, fil-fehma tiegħi dan imur kontra l-prinċipju ta' newtralità fiskali. Fil-fatt, permezz ta' dan il-kriterju, ir-rata ta' taxxa tal-provvista ta' xi xogħol tal-arti (ir-ritratt) tiddependi mill-kwalitajiet tal-persuna taxxabbli li twettaq tali provvista. Issa dawn ma humiex rilevanti mill-perspettiva tal-intaxxar bil-VAT. Għaldaqstant, l-istess provvista lill-istess klijent tista' tkun sużżetta għal rata normali jew għal rata mnaqqsa skont jekk il-bejjiegħ ji?ustifikax l-espożizzjoni jew il-pubblikazzjoni tax-xogħlijiet tiegħu, li, jekk fhimt sew, ma għandhomx neċessarjament ikunu l-istess b?as-sużżett tal-provvista.

39. Il-kriterju tal-materjal użat, min-naħa tiegħu, jippreżenta riskji serji ta' distorsjoni ta' kompetizzjoni, peress li jipprivileġja żerti teknoloġiji (it-teknoloġija analoġika, b'mod speċjali tal-fidda), żerti montaturi u żerti tekniki (l-istampar fuq il-karta tar-ritratti), u jinjora oħrajn, b'mod partikolari t-teknoloġija di?itali. Issa, dawn id-differenzi tekniċi ma għandhom ebda influwenza fuq in-natura artistika tar-ritratt ma?luq u ebda rilevanza mill-aspett tar-rata ta' taxxa.

40. L-istrutturja tal-25 ta' l-unju 2003 tipprova għaldaqstant li taqbad, f'termini amministrattivi, dak li ma jistax jinqabad, ji?ifieri n-natura artistika tax-xogħol. Dan it-tentattiv, filwaqt li jittrasforma l-awtorità fiskali f'persuna kritika tal-arti, jippreżudika neċessarjament i?żertezza legali, il-prinċipju tan-newtralità fiskali u l-kompetizzjoni. Għaldaqstant, huwa 'l bogħod minn kriterji ożżettivi u inekwivokabbli li l-Qorti tal-?ustizzja kienet a?żettat fil-?urisprudenza ?żitata fil-punt 30 ta' dawn il-konklużjonijiet sabiex tippermetti lill-Istati Membri biex jillimitaw il-kamp ta' applikazzjoni tar-rata mnaqqsa ta' VAT għal żerti kategoriji ta' ożżetti u ta' servizzi li għalihom hija possibbli l-applikazzjoni ta' tali rata. Il-prassi amministrattiva Franċiża, kif ikkodifikata fl-istrutturja tal-25 ta' l-unju 2003, tmur għaldaqstant kontra l-prinċipji ġenerali li jirregolaw is-sistema komuni tal-VAT.

41. Din il-konstatazzjoni ma hijiex ippreżudikata mill-argument tal-Gvern Franġi? li skontu, il-limitazzjoni tal-applikazzjoni tar-rata mnaqqsa għar-ritratti biss li għandhom natura artistika to?ro? mill-għan tal-Artikolu 103 tad-Direttiva 2006/112, ji?ifieri l-promozzjoni tal-i?vilupp tas-suq tax-xogħlijiet tal-arti.

42. ?ertament, il-premessi tad-Direttiva 2006/112 ma jespunux ir-ra?unijiet li mbuttaw lil-le?i?latur tal-Unjoni sabiex jawtorizza lill-Istati Membri biex japplikaw ir-rata mnaqqsa għax-xogħlijiet elenkati fl-Anness IX ta' din id-direttiva. Madankollu, għandu ji?i kkonstatat li din il-fakultà taqa' fil-lo?ika tat-trattament fiskali favorevoli, f'din id-direttiva, tal-o??etti u tas-servizzi inti?i li jissodisfaw firxa wiesgħa ta' b?onnijiet kulturali u ta' divertiment tal-konsumaturi. Għaldaqstant, l-Artikolu 132(1)(n) tad-Direttiva 2006/112 jintrodu?i e?enzjoni obbligatorja għal ?erti provvisti ta' servizzi kulturali, kif ukoll għall-provvisti ta' o??etti li jkunu marbutin mill-qrib magħhom. Għal dak li jikkon?erna r-rata mnaqqsa, l-Artikolu 98 tad-Direttiva 2006/112, moqri flimkien mal-Anness III ta' din id-direttiva, jippermetti l-applikazzjoni ta' tali rata, b'mod partikolari, għall-provvista ta' kotba, gazzetti u perjodi?i, għad-d?ul għal wirjiet, teatri, ?irkli, fieri, parks tad-divertiment, kun?erti, mu?ewijiet, ?uwijiet, ?inema, e?ibizzjonijiet u avvenimenti u fa?ilitajiet kulturali simili, għar-ri?ezzjoni ta' servizzi tax-xandir bir-radju u bit-televi?joni kif ukoll għall-provvista ta' servizzi minn kittieba, kompo?ituri u artisti, jew id-drittijiet tal-awtur dovuti lilhom.

43. Ebda wa?da minn dawn id-dispożizzjonijiet ma ssemmi xi tip ta' rekwi?it għal dak li jikkon?erna n-natura jew il-livell artistiku tal-o??etti jew tas-servizzi li jappartjenu lill-kategoriji msemmija iktar 'il fuq. Min-na?a l-o?ra, il-formulazzjoni wiesgħa ?afna ta' dawn il-kategoriji tissu??erixxi pjuttost ir-rieda tal-le?i?latur tal-Unjoni li jinkludi fihom kull tip ta' attività kulturali u ta' divertiment, mingħajr ma jgħaddi ?udizzju fuq il-livell artistiku jew intellettuali tagħhom. L-għan li fuqu huwa bba?at it-trattament fiskali favorevoli ta' dawn l-attivitàjiet ma huwiex manifestament limitat għaldaqstant għall-promozzjoni tal-arti fil-veru sens tal-kelma.

44. Għaldaqstant, ma narax għaliex l-allegat għan tal-Artikolu 103 tad-Direttiva 2006/112 je?i?i li l-applikazzjoni ta' dan l-artikolu tkun limitata għal xogħlijiet li huma ta' natura artistika. Għalkemm il-le?i?latur introdu?a l-fakultà għall-Istati Membri li japplikaw ir-rata mnaqqsa ta' VAT għal ?erti xogħlijiet (xogħlijiet tal-arti, tal-kollezzjoni u tal-antikità) u ta definizzjoni legali ta' dawn ix-xogħlijiet (fl-Anness IX tad-Direttiva 2006/112), din id-definizzjoni ma għandhiex tkun ikkontestata billi wie?ed jipprova jippre?i?aha b'kun?etti vagi u ekwivoki, min?abba li ma taqdx sew l-għan li dan l-istess le?i?latur xtaq jil?aq billi jintrodu?i l-imsemmija fakultà.

45. Dan japplika iktar u iktar meta l-prassi amministrattiva Franġi?a inkwistjoni, kif ikkodifikata bl-istruttorja tal-25 ta' ?unju 2003 u ppre?entata fit-talba għal de?i?joni preliminari kif ukoll fl-osservazzjonijiet tal-Gvern Franġi?, hija nieqsa mill-koerenza fuq ?ew? livelli.

46. Fl-ewwel lok, il-Gvern Franġi? afferma waqt is-seduta li r-rekwi?it li jirrigwarda n-natura artistika huwa applikat biss għar-ritratti u mhux għall-kategoriji l-o?ra ta' xogħlijiet tal-arti elenkati fil-Parti A tal-Anness IX tad-Direttiva 2006/112 (mingħajr ma jsemmi o??etti ta' kollezzjoni jew ta' antikità li huma involuti fil-partijiet B u ? tal-imsemmi anness). Issa, xogħlijiet ta' kwalità artistika iktar baxxa jew li huma ta' interess biss għal persuni konkreti je?istu wkoll f'oqsma o?ra tal-arti. Kif disinn magħmul minn "artist tat-triq" f'post turistiku jew xogħol tal-arti kommemorattiv ikun a?jar minn ritratt tal-familja magħmul minn workshop professjonali?

47. Fit-tieni lok, sa fejn naf jien, l-Artikolu 279(g) tal-K?T jipprovdi għall-applikazzjoni tar-rata mnaqqsa (fil-pre?ent ta' 10 %) għa?-?essjoni tad-drittijiet patrimonjali tal-awtur, inklu? għal dak li jikkon?erna r-ritratti, mingħajr rekwi?it li jirrigwarda n-natura artistika tax-xogħlijiet li dawn id-drittijiet jirrigwardaw.

49. Għaldaqstant, nipproponi li tingħata risposta lit-tieni domanda preliminari li l-Artikolu 103(2) tad-Direttiva 2006/112 għandu jiġi interpretat fis-sens li l-Istati Membri għandhom id-dritt, bla għajnejha, li josservaw iktar-tertezza legali u n-negrazzjonalità fiskali, li japplikaw ir-rata mnaqqsa biss għall-ikel ta' kategoriji ta' xogħlijiet elenkati fil-parti A tal-Anness IX ta' din id-direttiva, iddefiniti b'mod oġġettiv u inekwivokabbli. Min-naħa l-oħra, l-Istati Membri ma humiex awtorizzati japplikaw għall-imsemmija xogħlijiet rekwiżiti supplimentari, ibbażati fuq kriterji vagi jew li jgħallu mara ta' diskrezzjoni wiesgħa lill-awtoritajiet inkarigati mill-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet fiskali, b'għall-hija n-natura artistika ta' xogħol.

50. Ir-risposta għat-tielet domanda to'ro' minn dik li jiena nipproponi li tingħata għall-ewwel
ew' domandi u għaldaqstant ma te'tie'x anali' i awtonoma.

51. Permezz tar-raba' domanda preliminari, il-qorti tar-rinviju tistaqsi essenzjalment jekk l-Istati Membri jistgħux jirrikorru għal kriterji applikati f'oqsma oħra tad-dritt nazzjonali, b'mod partikolari d-drittijiet tal-awtur, sabiex jiddelimitaw il-kun?ett ta' "xogħol tal-arti" għal dak li jikkonferma r-ritratti. Din id-domanda tingħata risposta fin-negattiv hekk kif to?ro? mir-risposta li jiena nipproponi li tingħata lill-ewwel ?ew? domandi preliminari. Madankollu, nixtieq nagħmel f'dan ir-rigward il-kummenti li ?ejjin.

53. Iktar minn hekk, id-drittijiet tal-awtur huma, fil-parti l-kbira tagħhom, armonizzati fi 7 dan l-Unjoni permezz, b'mod partikolari, tad-Direttiva 2001/29/KE (20). Din l-armonizzazzjoni tinkludi l-kunnett ta' "xogħol", li huwa kunnett awtonomu tad-dritt tal-Unjoni (21). Għal dak li jikkonferma r-ritratti, il-Qorti tal-Ġustizzja rrikonoxxiet il-kwalità ta' xogħol li s-sempliċi ritratti tal-persuna (22) u tal-pajsa (23). Nippre-supponi li ritratt tat-tiegi jista' wkoll ikun ikklassifikat b'ala "xogħol" fis-sens tad-

drittijiet tal-awtur.

Konklużjoni

54. Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet preżedenti, nissużerixxi lill-Qorti tal-Ġustizzja li tirrispondi bil-mod li jgħad-domandi preliminari mressqa mill-Conseil d'État (il-Kunsill tal-Istat, Franza):

1) L-Artikolu 103(2) tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE tat-28 ta' Novembru 2006 dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur miżjud, moqri flimkien mal-punt 7 tal-Parti A tal-Anness IX ta' din id-direttiva, għandu jiġi interpretat fis-sens li jimponi biss li r-ritratti jittieġdu mill-awtur tagħhom, stampati minnu jew ta' is-sorveljanza tiegħu, iffirmati u nnumerati bil-limitazzjoni ta' 30 kopja, id-daqsijiet u montaturi kollha inklużi, biex ikunu jistgħu jibbenefikaw mir-rata mnaqqsa tal-VAT.

2) L-Artikolu 103(2) tad-Direttiva 2006/112 għandu jiġi interpretat fis-sens li l-Istati Membri għandhom id-dritt, bla sarsa li josservaw iż-żertezza legali u n-newtralità fiskali, li japplikaw ir-rata mnaqqsa biss għal żerti kategoriji ta' xogħlijiet elenkati fil-parti A tal-Anness IX ta' din id-direttiva, iddefiniti b'mod ożettiv u inekwivokabbli. Min-naħa l-oħra, l-Istati Membri ma humiex awtorizzati japplikaw għall-imsemmija xogħlijiet rekwiżiti supplimentari, ibbażati fuq kriterji vagi jew li jgħallu mara ni ta' diskrezzjoni wiesgħa lill-awtoritajiet inkarigati mill-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet fiskali, b'alma hija n-natura artistika ta' xogħol.

1 Lingwa oriġinali: il-Franżiż.

2 Charles Baudelaire kien kiteb fl-1859, fir-rigward tal-invenzjoni tad-dagerrotipija: "[...] L-industrija, li qiegħda tidol fl-arti, ser issir l-iktar għadu mortali tagħha [...]" (Baudelaire, Ch., "Salon de 1859", *Revue française*, vol. XVII, 1859, p. 262).

3 ŻU 2006, L 347, p. 1, rettifika fil-ŻU 2007, L 335, p. 60.

4 B'effett mill-1 ta' Jannar 2012, din ir-rata saret 7 %.

5 B'alma hija l-verżjoni Ingliż ("photographs taken by the artist"), Żermaniż ("vom Künstler aufgenommene Photographien"), Spanjola ("fotografías tomadas por el artista"), eż.

6 L-Anness IX tad-Direttiva 2006/112 jiġi japplika mhux biss fil-kuntest tar-rata mnaqqsa, iżda wkoll fil-kuntest tal-iskemi speġjali ta' tassazzjoni ddefiniti fil-Kapitolu 4 tat-Titlu XII ta' din id-direttiva.

7 Fil-preżent, il-mażoranza l-kbira tar-ritratti tibqa' f'forma diżitali, mingħajr ma ssir l-istampa fuq mezz materjali. Dawn ir-ritratti jistgħu wkoll ikunu s-sużett ta' kummerġjalizzazzjoni b'mod diżitali. Għaldaqstant, fit-termini tad-dispożizzjonijiet dwar il-VAT, din hija provvista ta' servizzi u għaldaqstant ma tqumx il-kwistjoni tal-klassifikazzjoni tagħhom b'alma xogħlijiet tal-arti (ara l-punt 3 tal-Anness II tad-Direttiva 2006/112).

8 Jiżifieri, fil-kundizzjonijiet ta' provvista ta' xogħol imwettqa fil-kuntest tal-attività ekonomika tal-bejjiegħ tagħha, fejn dan għandu l-kwalità ta' persuna sużetta għall-VAT (ara l-Artikolu 2(1)(a) u l-Artikolu 9(1) tad-Direttiva 2006/112). B'mod partikolari, il-bejgħ okkażjonali ta' ritratt, barra mill-kuntest ta' attività ekonomika, ma jinvolvi li huwa jkun sużett għall-VAT u għaldaqstant ma tqumx il-kwistjoni tal-klassifikazzjoni ta' dan ir-ritratt b'alma xogħol tal-arti fis-sens tal-punt 7 tal-Parti A tal-Anness IX tad-Direttiva 2006/112.

9 Ara, b'mod partikolari, is-sentenza tas-27 ta' Frar 2014, Pro Med Logistik u Pongratz (C-454/12 u C-455/12, EU:C:2014:111, punti 43 sa 45 u l-urisprudenza iżtitata).

- 10 Sentenza tat-8 ta' Mejju 2003, Il-Kummissjoni vs Franza (C?384/01, EU:C:2003:264, punt 29).
- 11 Sentenza tat-3 ta' April 2008, Zweckverband zur Trinkwasserversorgung u Abwasserbeseitigung Torgau-Westelbien (C?442/05, EU:C:2008:184, it-tieni sentenza tal-punt 2 tad-dispo?ittiv).
- 12 Sentenza tas-6 ta' Mejju 2010, Il-Kummissjoni vs Franza (C?94/09, EU:C:2010:253, punt 46).
- 13 Sentenza tas-27 ta' Frar 2014, Pro Med Logistik u Pongratz (C?454/12 u C?455/12, EU:C:2014:111, punt 1 tad-dispo?ittiv).
- 14 Sentenza tal-11 ta' Settembru 2014, K (C?219/13, EU:C:2014:2207, dispo?ittiv).
- 15 Sentenza tad-9 ta' Novembru 2017, AZ (C?499/16, EU:C:2017:846, dispo?ittiv).
- 16 B'mod partikolari l-kategorija tar-ritratti tal-iskola jidhirli li hija misterju?a: dawn huma ritratti li jirrappre?entaw l-imma?ni tal-istudenti u/jew tal-g?alliema, jew ritratti mag?mula mill-istudenti fil-kuntest tat-tag?lim tag?hom jew ukoll tipi o?ra ta' ritratti?
- 17 Insemmi biss il-*Grupp tal-Laocoon* jew l?-?ena ta' Leonardo da Vinci.
- 18 Wa?da mill-ewwel de?i?jonijiet ?udizzjarji li jirrikonoxxu lir-ritratt il-protezzjoni ta?t id-drittijiet tal-awtur hija s-sentenza tas-Supreme Court of the United States (il-Qorti Suprema tal-Istati Uniti tal-Amerika) tas-17 ta' Marzu 1884, *Burrow-Giles Lithographic Co. vs Sarony*, 111 U.S. 53 (1884) (ara Markiewicz, R., *Ilustrowane prawo autorskie*, Varsavja, 2018, p. 106). Il-Konvenzjoni ta' Berna g?all-protezzjoni tax-xog?lijiet letterarji u artisti?i, iffirmata f'Berna fid-9 ta' Settembru 1886, te?i?i li ting?ata protezzjoni lir-ritratti b'effett mill-att ta' Berlin tal-1908. Fl-a??ar nett, l-Artikolu 9 tat-Trattat tal-Organizzazzjoni Dinjija dwar il-Proprietà Intellettwali (WIPO) dwar id-drittijiet tal-awtur, adottat f'Genève fl-20 ta' Di?embru 1996, ?ab fl-istess linja t-tul tal-protezzjoni tad-drittijiet tal-awtur g?ar-ritratti applikabbli g?all-kategoriji ta' xog?lijiet o?ra.
- 19 Jew, a?jar, tal-imma?ni li a?na nag?mlu mir-realtà.
- 20 Direttiva 2001/29/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta' Mejju 2001 dwar l-armonizzazzjoni ta' ?erti aspetti ta' drittijiet ta' l-awtur u drittijiet relatati fis-so?jetà ta' l-informazzjoni (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 17, Vol. 1, p. 230).
- 21 Ara, f'dan is-sens, is-sentenza tas-16 ta' Lulju 2009, *Infopaq International* (C?5/08, EU:C:2009:465, punti 31 sa 37).
- 22 Sentenza tal-1 ta' Di?embru 2011, *Painer* (C?145/10, EU:C:2011:798, punt 94).
- 23 Sentenza tas-7 ta' Awwissu 2018, *Renckhoff* (C?161/17, EU:C:2018:634, punt 14).